

Titulació	Tipus	Curs
Arqueologia	FB	2

Professor/a de contacte

Nom: Ana Maria Bach Gómez

Correu electrònic: anna.bach.gomez@uab.cat

Equip docent

Francisco Javier Clop Garcia

Antonio Palomo Pérez

(Extern) Laura Obea Gómez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Haver cursat prèviament l'assignatura de Introducció a l'Arqueologia.

Objectius

L'assignatura té com a objectiu la introducció pràctica als coneixements bàsics de la metodologia i les tècniques de camp en arqueologia prehistòrica. Es donarà un èmfasi especial als mètodes i tècniques d'anàlisi de la formació dels jaciments arqueològics i estratigrafia arqueològica. Es treballaran les tècniques d'excavació, estratègies de mostreig i la de documentació i registre documental de camp

Resultats d'aprenentatge

1. CM08 (Competència) Planificar el procés de treball de camp en arqueologia, identificant-ne les diferents fases (planificació, execució i anàlisi dels resultats), organitzant equips de treball i distribuint diferents tasques entre els integrants per a desenvolupar els objectius previstos.
2. KM10 (Coneixement) Aplicar tècniques i mètodes multidisciplinaris al processament i l'anàlisi de registres i materials arqueològics en els treballs de camp: introducció a la topografia, dibuix arqueològic

de plantes i seccions, anàlisi de sediments i estratigrafia, identificació en el camp dels diferents tipus de materials arqueològics i aplicació de tècniques de preservació de materials arqueològics mobles i immobles.

3. KM11 (Coneixement) Organitzar les diferents activitats en el treball de camp en arqueologia adaptades als diferents tipus d'intervenció plantejada i a les seves finalitats.
4. KM12 (Coneixement) Classificar analíticament diferents materials i restes arqueològiques, mobles i immobles.
5. SM09 (Habilitat) Avaluar críticament les diferents situacions sorgides durant el treball de camp i disposar de la capacitat per a reorganitzar els processos de treball de camp i de tractament dels materials arqueològics en funció de les conjuntures esdevingudes.
6. SM10 (Habilitat) Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en l'arqueologia de camp: prospeccions arqueològiques, sondejos estratigràfics i excavacions en extensió.
7. SM11 (Habilitat) Utilitzar equips tecnològics en el treball de camp: estacions totals, teodolits, GPS i equips de producció d'imatges.
8. SM12 (Habilitat) Utilitzar els procediments bàsics de consolidació i preservació de materials arqueològics al camp.

Continguts

1. ELS PROJECTES D'INVESTIGACIÓ ARQUEOLÒGICA

- Plantejaments previs a una excavació arqueològica: projectes de recerca, categories d'intervencions arqueològiques.

- Mètodes i tècniques de camp en arqueologia prehistòrica.

2. LA PROSPECCIÓ ARQUEOLÒGICA

- La prospecció com a metodologia arqueològica per a l'anàlisi de l'espai.

- Prospecció i estratègia de mostreig: prospecció dirigida i prospecció sistemàtica - Tècniques de prospecció de superfície i teledetecció.

- Els sistemes de registre en prospeccions arqueològiques.

3. L'EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

- Fonaments per l'elaboració d'un projecte d'excavació arqueològica: l'elecció del jaciment, la planificació de l'excavació, equip i equipament.

- El desenvolupament de les tècniques d'excavació. El concepte d'estratificació: els sondejos arqueològics. L'excavació en extensió. Estratègies generals d'excavació.

- Documentació de l'excavació. Les unitats d'excavació: unitats d'observació i anàlisi. Les plantes i seccions. Informatització de les dades arqueològiques. La fotografia i l'enregistrament digital en Arqueologia. - Exemples de metodologia d'excavació.

- Estudis de casos i anàlisi de les aportacions d'arqueòlogues i arqueòlegs rellevants per la disciplina.

- Ètica i activitat professional - Memòries i informes en projectes de prospecció i excavació arqueològica. Publicació de les dades arqueològiques.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques a l'aula	10	0,4	
Introduccions teòriques durant les sessions de camp	5	0,2	
Treballs pràctics d'excavació arqueològica-topografia, estratigrafia, Identificació, caracterització i registre d'elements arqueològics, mostreig Inclusió de gènere.	50	2	
Tipus: Supervisades			
Recerca de bibliografia	10	0,4	
Tutories: Comentari i discussió del dossier de pràctiques	13	0,52	
Tipus: Autònomes			
Realització del dossier de pràctiques	30	1,2	
Redacció dels treballs	30	1,2	

L'assignatura es centra en la realització de pràctiques de camp en arqueologia prehistòrica. La docència presencial s'estructura en activitats a l'aula i activitats pràctiques en treball de camp arqueològic.

1. Activitats a l'aula

Les activitats a l'aula tenen dos objectius. El primer és la preparació de l'activitat pràctica en projectes de recerca arqueològica i que constitueix el nucli de l'activitat presencial de l'assignatura. El segon és proporcionar una introducció en els mètodes i tècniques de treball de camp en arqueologia prehistòrica. El contingut i la data de les diferents sessions es detallaran el primer dia de classe.

2. Pràctiques de treball de camp en arqueologia

L'activitat pràctica consisteix en la integració de l'alumnat en una campanya de treball de camp d'arqueologia. Es durà a terme al llarg d'una setmana del mes de juny (de dilluns a divendres) i durant aquest temps l'alumnat s'integrarà als projectes d'excavació arqueològica programats, participant-hi a tots els nivells. Les sessions pràctiques sobre el terreny estaran introduïdes de sessions teòriques (realitzades al mateix jaciment) durant les quals es presentaran cada dia els procediments i tècniques concretes a aplicar i es discutirà el seu abast i limitacions en el marc general de la recerca arqueològica. Cada dia al final de la sessió pràctica s'efectuarà un balanç l'objectiu de remarcar els aspectes metodològics essencials treballats durant la sessió pràctica. Cada alumne elaborarà un dossier de pràctiques que anirà complimentant durant el desenvolupament dels treballs d'excavació arqueològica. La finalitat es aplicar els coneixements adquirits anteriorment a l'assignatura d'Introducció a l'Arqueologia. Es posarà especial atenció als aspectes que configuren el treball de camp en arqueologia prehistòrica, remarcant les especificitats que poden presentar els jaciments prehistòrics en relació als de cronologies més recents.

3. Activitat autònoma

A partir de les sessions d'introducció i els dossiers de l'assignatura l'alumnat treballarà amb l'ampliació i l'assimilació dels conceptes bàsics implicats en la recerca arqueològica. La seva aplicació durant les pràctiques facilitarà l'adquisició de les capacitats pròpies requerides pel desenvolupament d'excavacions arqueològiques.

Nota: Es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

L'alumnat tindrà accés a documentació específica sobre seguretat en activitats desenvolupades fora del campus de la UAB que caldrà que conegui i accepti.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Plantejament i planificació projecte de recerca previ al treball de camp	30%	1	0,04	CM08, KM11
Pràctiques de camp i entrega del dossier de pràctiques	70%	1	0,04	CM08, KM10, KM11, KM12, SM09, SM10, SM11, SM12

Les competències seran avaluades mitjançant treballs.

El sistema d'avaluació s'organitza en 2 mòduls:

Mòdul 1: plantejament i planificació projecte de recerca previ al treball de camp: pes global del 30%

Mòdul 2: Pràctiques i entrega del dossier de pràctiques: pes global del 70% La nota final serà la mitja dels diferents mòduls (20% pràctiques de camp i 50% dossier de pràctiques).

Per superar l'assignatura s'ha d'assolir una puntuació de 5 en una escala de 10. Es considerarà no presentat en el cas que l'estudiant no realitzi els treballs pràctics sobre el terreny o no presenti un dels treballs escrits. Per a tenir dret a la prova de reavaluació, l'estudiant ha d'haver realitzat els 5 dies de pràctiques de camp i haver presentat el treball de plantejament i planificació projecte de recerca previ al treball de camp. La reavaluació consistirà en una prova escrita sobre mètodes i tècniques de treball de camp en arqueologia prehistòrica. En el moment de realització/lliurament de cada activitat evaluable, el professorat informará (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No evaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast. Es considera, no obstant, imprescindible poder realitzar presencialment les Pràctiques de camp. Si això finalment no fos possible, des de l'equip docente es buscarà una alternativa per garantir la formació dels/les estudiants.

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA GENERAL

BANNING, E.B. (2002). Archaeological Survey. Plenum Publishers, New York.

BURKE, H.; DOMINO, I.; SMITH, C. (2015). Manual de campo del arqueólogo. Ariel. Madrid. BURILLO, F. (coord.) (2004) "Arqueología espacial: prospección". Arqueología espacial 24-25. Teruel: Seminario de Arqueología y Etnología Turolense

CARANDINI, A. (1997). Historias de la tierra. Manual de excavación arqueológica, Ed. Crítica, Barcelona.

COLLIS, J. (2001). Digging up the past. An introduction to archaeological excavation. Sutton: Phoenix Mill
Thrupp. DABAS, M. et al. (1998). La prospection. Errance, Paris.

DINCAUZE, DENA F. (2000). Environmental Archaeology: Principles and Practice. Cambridge University Press, New York.

DREWETT, P.L. (1999). Field Archaeology: an introduction. London: Routledge.

ELLIS, L., ed. (2000). Archaeological Method and Theory: An Encyclopedia. Garland Publishing, Inc., New York.

GAFFNEY, C. & GATER, J. (2003). Revealing the Buried Past. Geophysics for Archaeologists. Tempus, Gloucestershire.

GOLDBERG, P. & MacPHAIL, R.I. (2006). Practical and Theoretical geoarchaeology. Blackwell, Oxford.

GONZÁLEZ RUIBAL, A.; AYÁN, X. (2018). Arqueología: Una introducción al estudio de la materialidad del pasado. Alianza Ed. madrid

GOLDBERG, PAUL, VANCE T. HOLLIDAY, & C. REID FERRING (editors) (2001). Earth Sciences and Archaeology. Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York.

POLLARD, A.M. (Ed.) (1999). Geoarchaeology: exploration, environments, resources. London: Geological Society.

HERZ, N. AND E. GARRISON (1997). Geological Methods for Archaeology. Cambridge University Press.

RAPP, G., & HILL, C.L.(Eds.) (1998). Geoarchaeology. The Earth-science approach to archaeological interpretation. New Haven: Yale University Press.

ROSKAMS, S.(2003).Teoría y Práctica de la Excavación.Ed. Crítica, Barcelona.

STEWART, R. MICHAEL (2002). Archaeology: Basic Field Methods. Kendall/Hunt Publishing Co., Dubuque, Iowa.

Programari

No és necessari cap programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PCAM) Pràctiques de camp	11	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	12	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt